

**INFORMACJA PRASOWA
2 kwietnia Światowym Dniem Wiedzy na Temat Autyzmu**

W sobotę, 2 kwietnia po raz czwarty obchodząc będziemy Światowy Dzień Wiedzy na Temat Autyzmu, ustanowiony przez ONZ. Autyzm uznany został za jeden z najpoważniejszych problemów zdrowotnych świata - obok raka, cukrzycy i AIDS.

Autyzm dziecięcy jest całościowym zaburzeniem rozwojowym sklasyfikowanym w ICD 10 w dziale F 84.00. Autyzm dziecięcy wraz z innymi całościowymi zaburzeniami rozwoju stanowi poważne zaburzenie rozwojowe o podłożu neurobiologicznym. Na skutek działania różnorodnych czynników (genetycznych, pre- i postnatalnych, środowiskowych) dochodzi do uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego. Pierwsze niepokojące objawy widoczne są już u bardzo małych dzieci, najczęściej już w pierwszym roku życia. Jednak pełne ujawnienie się objawów następuje najczęściej pomiędzy drugim a trzecim rokiem życia.

Autyzm objawia się zespołem głębokich, jakościowych zaburzeń w zachowaniu, opisywanych w trzech obszarach wg ICD 10:

- trudności w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów społecznych uniemożliwiające prawidłowe poznawanie świata i funkcjonowanie w społeczeństwie;
- specyficzne zaburzenia mowy lub jej brak;
- poważny deficyt wyobraźni, zdolności do twórczej, społecznej zabawy w dzieciństwie, a u osób dorosłych sztywność zachowań i zainteresowań oraz czynności stereotypowe.

Autyzm współwystępuje często z innymi rodzajami niepełnosprawności, w szczególności z upośledzeniem umysłowym, a także epilepsją, wadami wzroku, słuchu, mózgowym porażeniem dziecięcym. W okresie dorastania u osób z autyzmem często obserwuje się także zaburzenia nerwicowe, depresje, a nawet psychozy.

U osób z autyzmem występuje również szereg zaburzeń sensorycznych, jak nadwrażliwość wzrokowa, słuchowa, czy nadwrażliwość na dotyk, silne reakcje lękowe. Wszystkie te zaburzenia powodują poważne zaburzenia zachowania – natręctwa, zachowania destrukcyjne, agresję, autoagresję. Przy braku odpowiedniego postępowania terapeutycznego, prowadzą one najczęściej do długotrwałych hospitalizacji z zastosowaniem środków unieruchamiających, izolacji, braku możliwości kontynuacji edukacji, a wreszcie do wykluczenia społecznego.

Prowadzone na świecie badania epidemiologiczne wskazują, że stale wzrasta odsetek dzieci z autyzmem wśród rodzących się dzieci. W Polsce według szacunków przyjmuje się, że na 10 000 narodzin przypada 20 dzieci dotkniętych autyzmem. Z szeregu najnowszych badań wynika, że w krajach o zaawansowanym poziomie rozwoju cywilizacyjnego, autyzm staje się najczęstszą przyczyną niepełnosprawności u dzieci.

W terapii autyzmu dziecięcego najważniejsza jest wcześnie postawiona diagnoza (2-3 rok

życia) i systematyczne, długotrwałe wielospecjalistyczne postępowanie terapeutyczno-rehabilitacyjne. Powodzenie terapii zależy zarówno od intensywności oddziaływań, jak i od głębokości uszkodzenia układu nerwowego, w tym także od stopnia niepełnosprawności umysłowej, a także od współwystępowania zaburzeń sprzężonych z autyzmem. Jednak niezależnie od wyjściowego poziomu nasilenia zaburzeń, w przypadku każdej osoby z autyzmem oddziaływania terapeutyczne powinny być każdorazowo dostosowywane do potrzeb i możliwości danej osoby oraz jej rodziny. W prowadzeniu terapii powinno się uwzględniać programowanie dynamiczne, uwzględniające pojawiające się zmiany w funkcjonowaniu osoby z autyzmem (zarówno związane z poprawą funkcjonowania, jak i możliwym pogorszeniem). Istotne jest, aby w planowaniu i realizowaniu oddziaływań terapeutycznych uwzględniać zarówno cele krótko-, jak i długoterminowe, gdyż w zależności od wieku i poziomu głębokości zaburzeń, celem terapii powinno być przygotowanie osoby z autyzmem do kolejnego etapu edukacji i życia (przedszkola, szkoły, pracy zawodowej, itp.).

Osoby cierpiące z powodu autyzmu oraz innych całościowych zaburzeń rozwojowych mogą korzystać ze świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej udzielanych w warunkach stacjonarnych, dziennych i ambulatoryjnych.

Jednocześnie dostrzegając potrzebę zwiększenia dostępu do specjalistycznych świadczeń z zakresu rehabilitacji osób z autyzmem Ministerstwo Zdrowia przygotowało propozycję wprowadzenia nowego świadczenia gwarantowanego pn: świadczenia dzienne rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi. W obecnej chwili projekt opisu nowego świadczenia jest przedmiotem oceny Agencji Oceny Technologii Medycznych.

Nowe świadczenie obejmować będzie diagnostykę, leczenie i rehabilitację osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, również ze współistniejącymi schorzeniami, w szczególności epilepsją, wadami wzroku, słuchu, upośledzeniem umysłowym, mózgowym porażeniem dziecięcym.

W ramach tego świadczenia podejmowane będą również działania konsultacyjno-edukacyjne dla rodzin osób z zaburzeniami psychicznymi.

Podstawowym celem będzie dostosowanie rodzaju zatrudnionego w oddziale personelu do specyficznych potrzeb osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, jak również funkcjonalne powiązanie udzielanych świadczeń zdrowotnych z działaniami z zakresu edukacji i wychowania. Dla osób w wieku przedszkolnym lub spełniających obowiązek szkolny przy oddziale funkcjonować będzie przedszkole lub szkoła zapewniająca naukę w pełnym wymiarze przewidzianym dla uczniów na określonym etapie edukacji, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Dla osób dorosłych, nie spełniających obowiązku szkolnego, funkcjonować będzie placówka zapewniająca pacjentom rehabilitację społeczną lub zawodową, o której mowa w art. 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.).

/-/ Krzysztof Suszek
Dyrektor Biura Prasy i Promocji